

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه سند الحاقی (پروتکل) اصلاح موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی
ایران و دولت فدراسیون روسیه جهت معاضدت در پرونده‌های مدنی و جزایی»
(اعاده شده از شورای نگهبان (۱))

مخصوص صحن علنی

مشخصات لایحه

دوره یازدهم - سال اول

شماره ثبت:

۱۲۰

شماره چاپ:

—

تاریخ چاپ:

—

مقدمه

لایحه «سند الحاقی (پروتکل) اصلاح موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه جهت معاضدت در پرونده‌های مدنی و جزایی» در تاریخ ۱۳۹۸/۵/۲۶ در مجلس شورای اسلامی اعلام وصول شد و در تاریخ ۱۳۹۹/۸/۱۱ با اصلاحاتی در متن به تصویب کمیسیون قضایی و حقوقی و در تاریخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۹ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. شورای نگهبان در تاریخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۶ یک ایراد و یک تذکر را در خصوص این مصوبه اعلام نمود. کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۴۰۰/۱/۲۹ در جلسه خود در خصوص ایراد شورای نگهبان در نهایت بنا به مصلحت نظام بر مصوبه قبلی مجلس اصرار ورزید که نظر شورای نگهبان و مصوبه کمیسیون در ادامه بررسی و ارزیابی خواهد شد.

ارزیابی نظر شورای نگهبان و مصوبه کمیسیون

یکی از ایرادهای شورای نگهبان به این نوع موافقتنامه‌ها، خلاف شرع تلقی نمودن اطلاق برخی از مواد آنهاست که به شناسایی احکام محاکم و مقررات قوانین آیین دادرسی مراجع غیرمسلمان منجر می‌شود. از جمله این موارد می‌توان به ایراد مغایرت با شرع مصوبه «معاهده استرداد مجرمین بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری قبرس» و مورد راجع به مصوبه «معاهده بین دولت جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین در زمینه استرداد مجرمین» اشاره کرد. این وضعیت در خصوص موافقتنامه حاضر نیز صادق می‌باشد. بر همین اساس شورای نگهبان ایراد خود را به شرح زیر نسبت به این مصوبه اعلام نمود: «در ماده (۶) موضوع اصلاح ماده (۵۶) معاهده، اطلاق بند «۳» خلاف موازین شرع شناخته شد.»

کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی در خصوص ایراد شورای نگهبان در رابطه با این مصوبه چنین ابراز داشت: «لایحه سند الحاقی (پروتکل) اصلاح موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه جهت معاضدت در پرونده‌های مدنی و جزایی که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته بود در جلسه روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۰/۱/۲۹ این کمیسیون با حضور نماینده محترم آن شورا مورد بحث و بررسی قرار گرفت و در نهایت کمیسیون بنا به مصلحت نظام بر مصوبه قبلی مجلس اصرار ورزید.»

با توجه به ایراد شورا و اصرار کمیسیون بر مصوبه سابق مجلس شورای اسلامی، تصویب این مصوبه در صورت احراز مصلحت توسط مجلس شورای اسلامی بلامانع خواهد بود.

معاونت مطالعات
حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۷۳۰۹-۱

تاریخ انتشار:

۱۴۰۰/۲/۱۸

نتیجه‌گیری

این‌گونه معاهدات می‌توانند موجب تحرک بخشیدن به دستگاه‌های اجرایی کشور شده و با به‌رمندی از نگاهی تطبیقی به نظام‌های حقوقی کشورهای دیگر، خلأهای احتمالی نظام حقوقی ملی را پوشش دهند و در عین حال، موجبات تسهیل مراودات دو کشور و اتباع آنها را نیز فراهم می‌آورد. انعقاد چنین معاهداتی موجب پررنگ‌تر شدن همکاری‌های دوجانبه و کمک اساسی به اجرا و اعمال قوانین مدنی و کیفری می‌شود، لذا از این منظر مفید و مؤثر تلقی می‌شود. کمیسیون قضایی و حقوقی با عنایت به چنین ملاحظاتی و نظر به مصلحت، ایراد مغایر شرع بودن سند الحاقی (پروتکل) حاضر را قابل چشم‌پوشی تلقی نموده است. بر همین اساس نیز در صورت احراز مصلحت مدنظر کمیسیون توسط مجلس شورای اسلامی، تصویب مجدد این سند بلامانع است.